udalsarea21
jasangarritasunerako udalerrien euskal sarea
red vasca de municipios hacia la sostenibilidad

2010eko Tokiko Iraunkortasun Adierazleak

TOKIKO AGENDA 21
LEGAZPIKO Udala

LEGAZPIKO UDALA

Agenda 21

EAEko Tokiko Agenda 21en Ebaluazio eta Jarraipenerako

V. Programa, MUGI21 tresna erabiliz

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

INGURUMEN, LURRALDE PLANGINTZA, NEKAZARITZA ETA ARRANTZA SAILA

DEPARTAMENTO DE MEDIO AMBIENTE, PLANIFICACIÓN TERRITORIAL, AGRICULTURA Y PESCA

Dokumentu honen helburua, udalerriko **ingurumenari buruzko informazioa eskura** izatea da, horrela, udal kudeaketaren gardentasuna eta herritarren parte hartzea bultzatuz.

Txostena gure udalerriak *"Tokiko iraunkortasun politiken ebaluazio eta jarraipen programaren"* bosgarren edizioan parte hartu izanagatik eratorria da. Hau Udalsarea 21ek bere kideen artean urtero bultzatzen duen programa da, zeinetan Sareko udalerri guztiek **metodologia komun** bat jarraitzen duten.

Programa honen baitan, Udalak **gure udalerriko Tokiko Iraunkortasun Adierazleen Sistemaren (TIAS) kalkulua** egin du, eta honen datuak eta emaitzen interpretazioa hemen aurkezten dira.

Guzti hau **udal langileen parte hartzeari** esker egin ahal izan da, baita hainbat administrazio eta udalaz gaindiko eragileei esker ere, informazioa erraztu baitute guztia aurrera eramateko.

Bestalde, Ihobek, Udalsarea 21eko Idazkaritza Tekniko moduan, **kanpo laguntza teknikoa** kontratatu du. Honek, Programan parte hartu duten 100 bat udalerriei laguntza eman die eta prozesua bideratzeaz, udalaz gaindiko informazioa bildu eta errazteaz eta komunikazio eta emaitzen interpretazioaren irizpideak ezartzeaz ere arduratu da.

Informazio gehiago: **www.udalsarea21.net**

04(05)	Bidegorri edo bizikleta-bideen sarea
Definizioa:	Bizikletentzako bereziak diren herri barruko, zein herrien arteko bideen luzera
Lortzeko metodoa:	GIS, udalerriko kartografia zehatza erabiliz, honetarako tokiko laginketa edo Hirigintza zinegotzien bidez. Bizikletentzako erabilerarako azalera bezala kontsideratzen da: banandutako eta banandu gabeko herri barruko bidegorria eta herrien arteko bizikleta bideak.
Unitateak:	Km/10.000 biz
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GEHITZEA

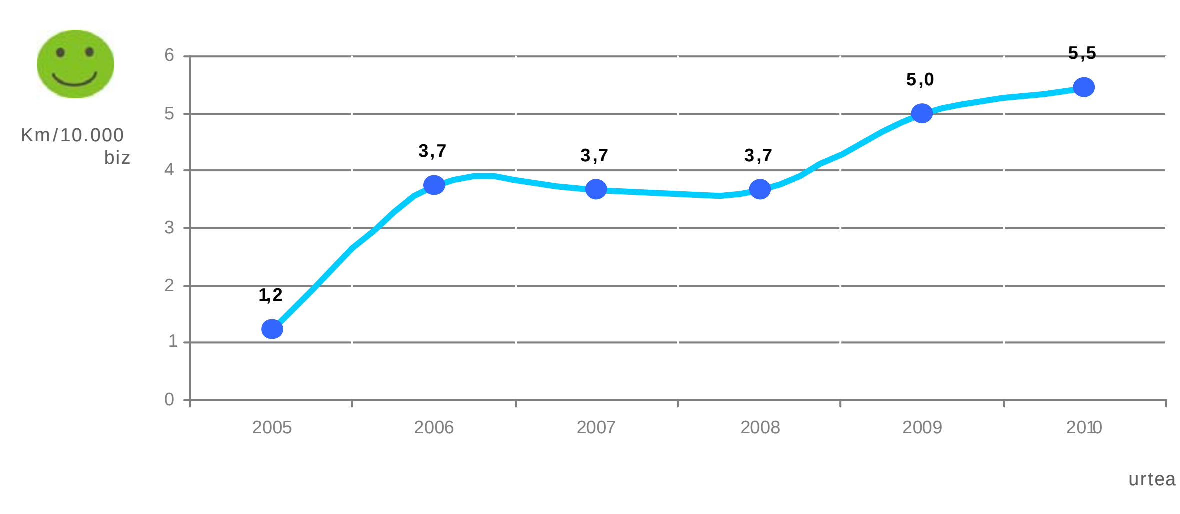

Iruzkinak: Bidegorria 312 metro gehiagorekin osatu da: Pinturas Alfredo dendatik igogailu berrira, eta toki berdinetik Santa Cruz Egoitzara. Santa Cruz Egoitzetik pentsioaren bidegurutzera doan bidegorria ere hobetu da, baina zati honek ez du metrorik gehitzen lehendik eginda zegoelako.

MOTA: Espezifikoa

ADIERAZLEA: BESTELAKO ADIERAZLE BEREZIAK

99(04)	**Ibilgailuak: automobilak**		
Definizioa:	Ibilgailuak: automobilak		
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea TZO (Trafiko Zuzendaritza Orokorrari)		
Unitateak:	Ibilgailu- kopurua		
Erreferentzia-balioa:		**Iturri:**	
Nahi den joera:	GUTXITZEA		

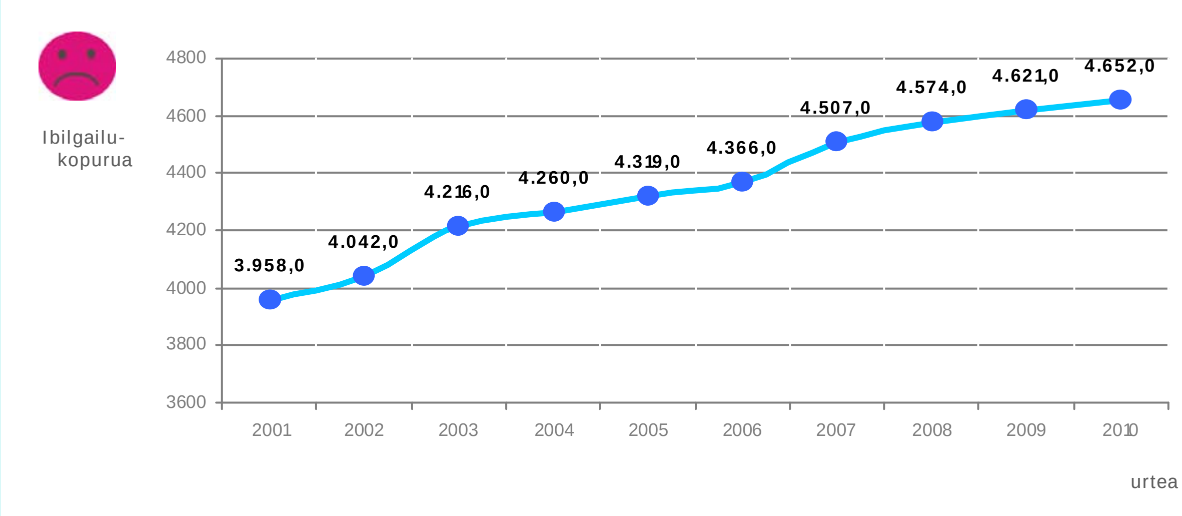

Iruzkinak: Legazpiko ibilgailu kopurua goraka doa urtez urte.
4.652 auto daude, baina denera 5.430 ibilgailu motordun daude, iaz baino 64 gehiago.

99(05)	**Ibilgailuak: motoak**
Definizioa:	Ibilgailuak: motoak
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea TZO (Trafiko Zuzendaritza Orokorrari)
Unitateak:	Moto-kopurua
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GUTXITZEA

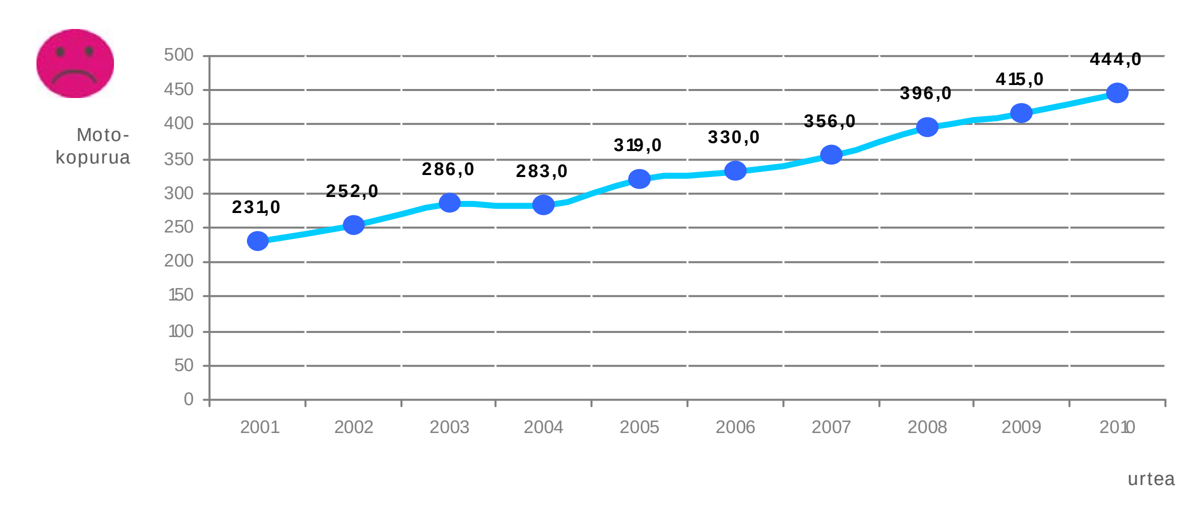

Iruzkinak: Urtez urte motozikleta kopurua ere handitzen doa.

99(06)	Ibilgailuak: kamioiak
Definizioa:	Ibilgailuak: kamioiak
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea TZO (Trafiko Zuzendaritza Orokorrari)
Unitateak:	Kamioi-kopurua
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GUTXITZEA

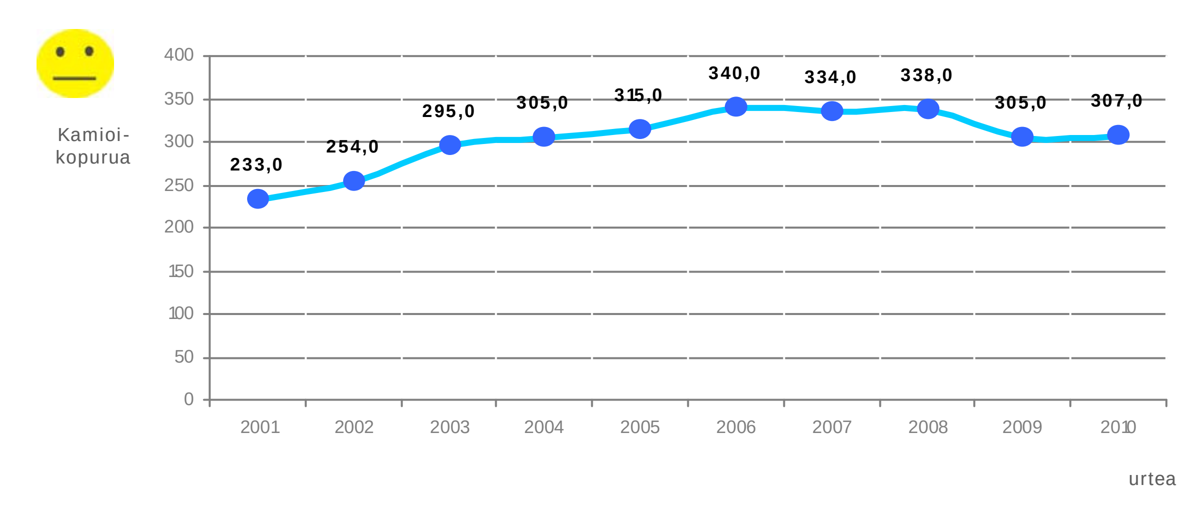

Iruzkinak: Krisialdia hasi zenean kamioi-kopurua jaitsi egin zen eta 2010ean mantendu egin da.

GAIA: URA

MOTA: Arrunta

ADIERAZLEA: UR-KONTSUMOA

05(01)	Etxeko ur-kontsumoa biztanle eta eguneko
Definizioa:	Etxeko ur-kontsumoa
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea konpainia hornitzaileari, eta udalerriko datuak Udal Erroldari
Unitateak:	litro/biztanle/egun
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GUTXITZEA

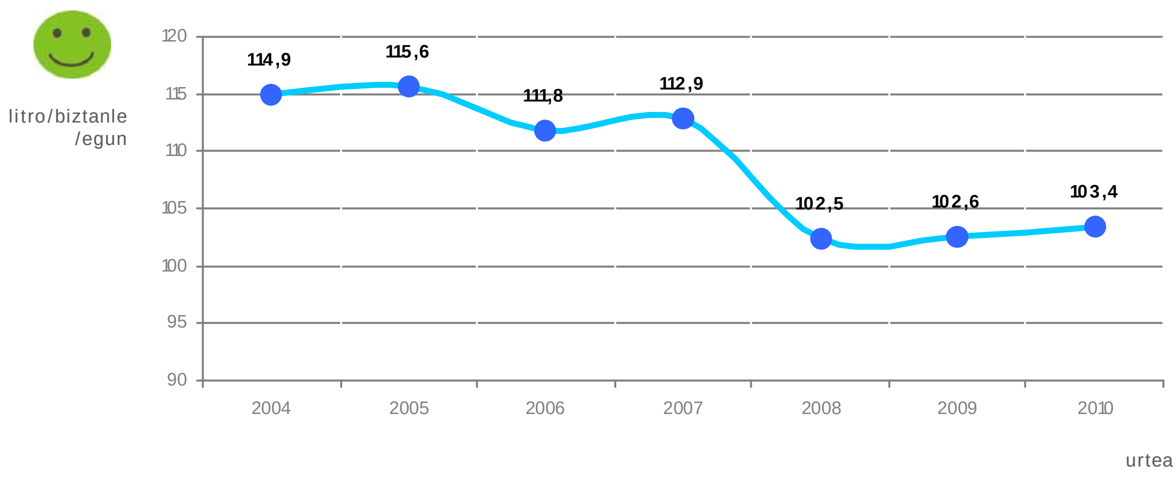

Iruzkinak: Ur-kontsumoa (103,4 litro) biztanleko eta eguneko, Udalsarea 21 elkartearen bataz bestekoaren (120,3 litro) azpitik mantentzen da. Gainera, aldizkako analisiek adierazten dutenez, Legazpin kalitate bikaina du edateko urak.

05(02)	Udalerriaren ur-eskaria, guztira (alta emandako horniketa)
Definizioa:	Udalerriaren ur-eskaria, guztira (altan emandako horniketa)
Lortzeko metodoa:	Sareko ur-horniketaren datuak eskatzea konpainia hornitzaileari, Partzuergoei (Gipuzkoa eta Bizkaia) eta Juntei (Araba), ur-bilketa pribatuak EJ, Nekazaritza-sektoreko uraren datuak eskatzea ureztatzaileen komunitateari
Unitateak:	m³
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GUTXITZEA

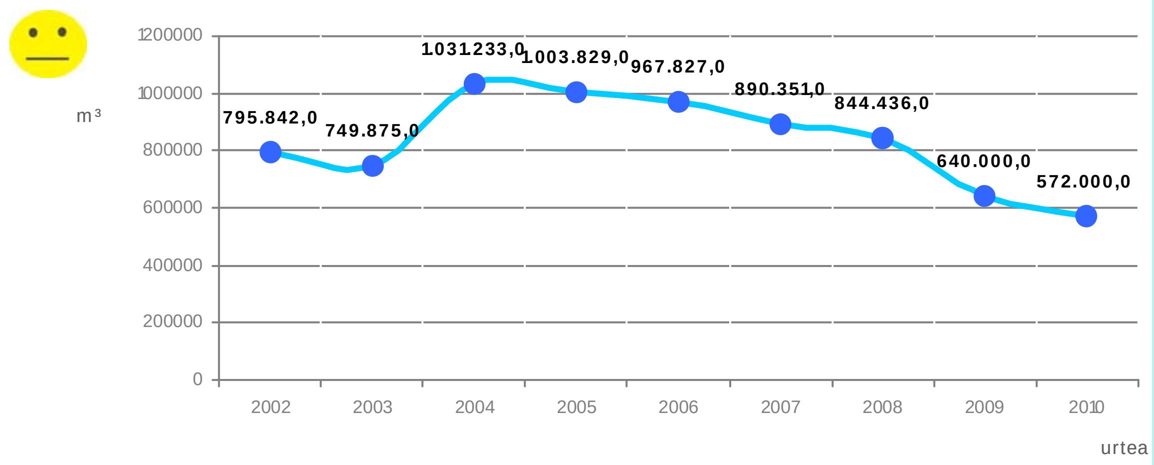

Iruzkinak:

05(05)	Uraren kontsumo industriala
Definizioa:	Uraren kontsumo industrialaren ehunekoa
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea konpainia hornitzaileari
Unitateak:	%
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	DEFINITU GABE

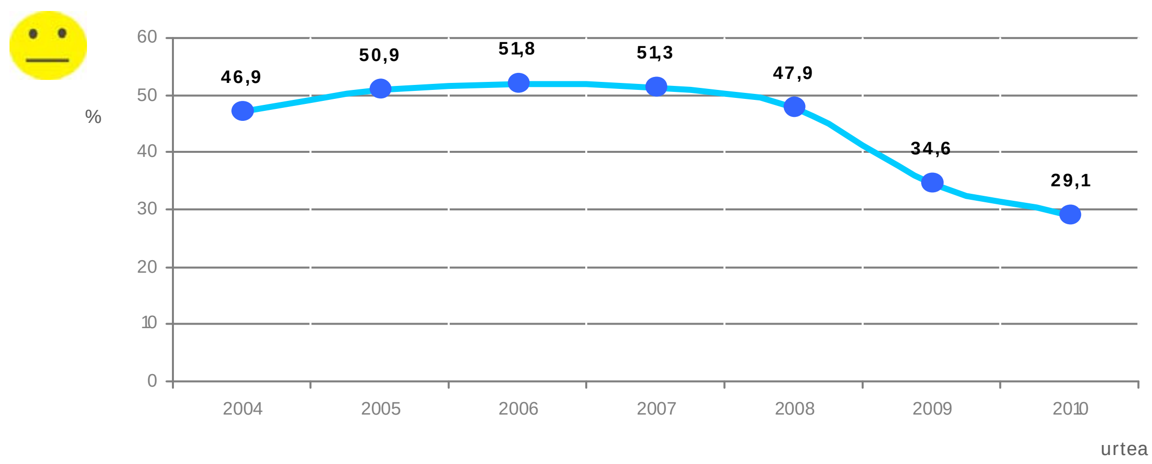

Iruzkinak:	Jarduera industrialaren jaitsiera dela eta, industriaren ur-kontsumoa nabarmen jaitsi da

05(08)	**Banaketa-sareko galerak uraren kontsumo osoaren ehuneko gisa**
Definizioa:	Banaketa-sareko galerak uraren kontsumo osoaren ehuneko gisa
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea konpainia hornitzaileari
Unitateak:	%
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GUTXITZEA

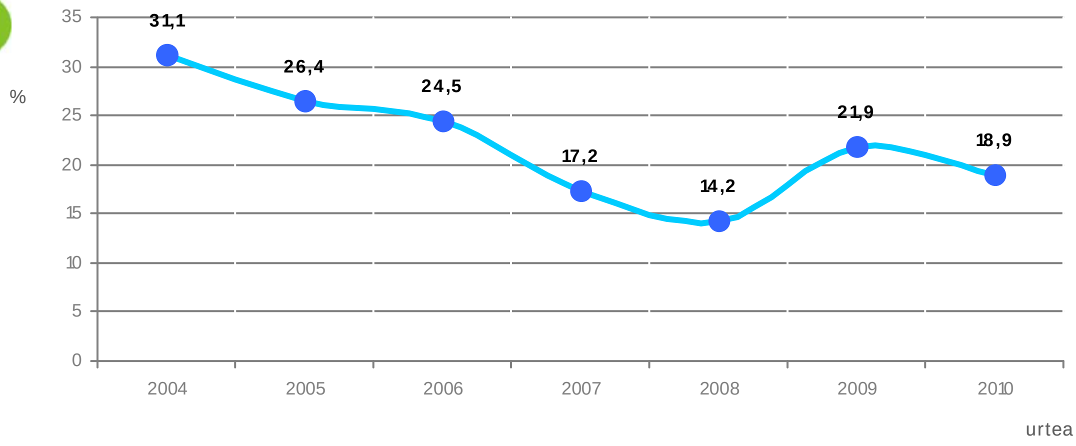

Iruzkinak:

Urtez urte ur-galerak jaisten doaz. Kontzeptu honen barruan ur-ihesak, neurtu gabeko kontsumoak (suhiltzaileen zerbitzuak...), kontrolik gabekoak, neurgailuen akatsak... daude.
Herriko kontsumoa asko jaitsi delako, nahiz eta galera gutxiago gertatu, grafikoan agertzen den azkenengo bi urteetako ehunekoa igo egin da.
Horrez gain, Udalsarea 21 elkarteko antzeko herrietakoak (%33,6) baino askoz baxuagoa da.

GAIA: HONDAKINAK

MOTA: Arrunta

ADIERAZLEA: HONDAKINEN SORRERA ETA KUDEAKETA

07(01)	Hiri hondakinen sorrera biztanleko eta eguneko
Definizioa:	Hiri-hondakinen sorkuntza biztanleko eta eguneko
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea mankomunitateei (Gipuzkoa), koadrilei (Araba) eta Garbikerri (Bizkaia), eta biztanleen datuak Udal Erroldari
Unitateak:	kg/bizt./egun
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GUTXITZEA

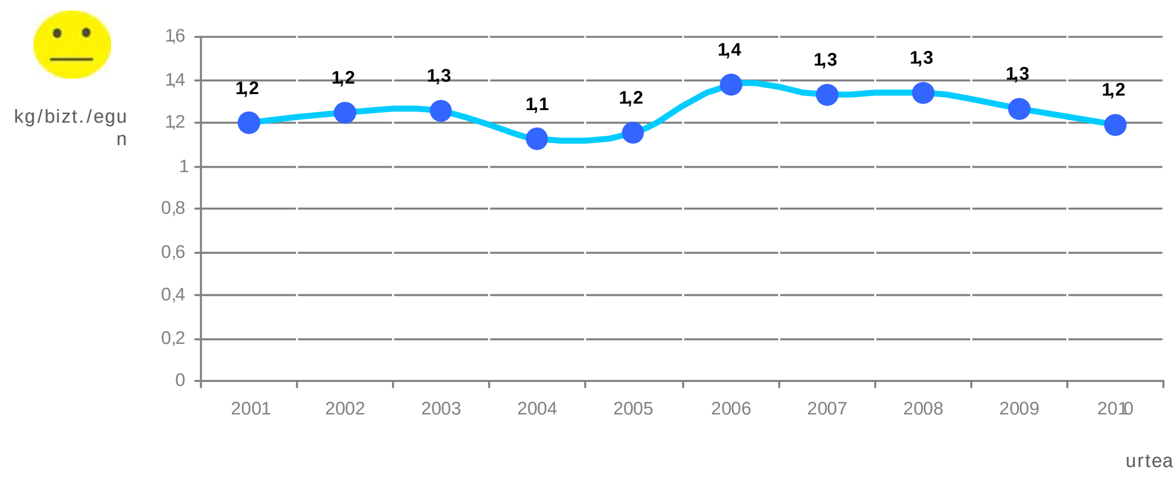

Iruzkinak: Krisialdiak eragin duen kontsumo jaitsieraren ondorioz, azkeneko bi urteotan zabor gutxiago sortu dugu (pertsona eta eguneko 1,34 kilotik 1,19 kilora pasatuz). Udalsarea 21 elkarteko antzeko herrien portzentaje bera daukagu.

07(02)	Hondakinen kudeaketa: birziklapena eta gaikako bilketa		
Definizioa:	Birziklatzen diren hondakinen ehunekoa		
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea mankomunitateei (Gipuzkoa), koadrileei (Araba) eta Garbikerri (Bizkaia)		
Unitateak:	%		
Erreferentzia-balioa:		**Iturri:**	
Nahi den joera:	GEHITZEA		

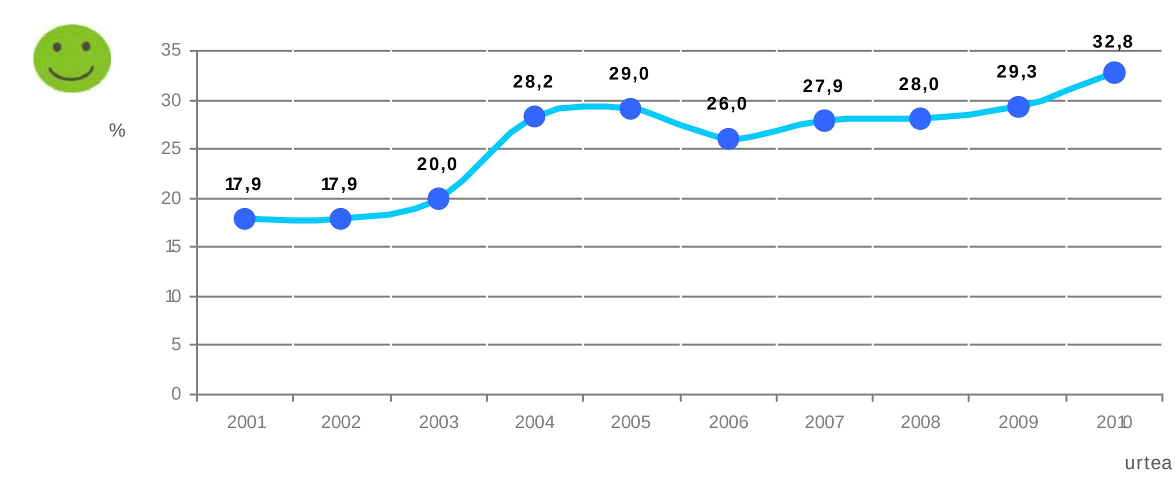

Iruzkinak:

Adierazle honen joera positiboa da, tankera berdineko herriena bezalakoa. Euskadiko bataz bestekoa (28,3) gainditzen dugu, baina ez dugu lortu Ingurumen Esparru Programan 2010erako zehaztutako helburua (%35).
Datu positiboa: hondakin gutxiago sortu dugu eta gainera gehiago birziklatu da.

07(08)	Garbiguneen erabilera
Definizioa:	Herritarrek garbigunera urtero egiten duten sarrera kopurua 1.000 biztanleko
Lortzeko metodoa:	Kudeaketa egiten duen tokiko enteari, Mankomunitateei (Gipuzkoa), Eskualdeei (Araba), Garbiker (Bizkaia) eta Udal Errolda
Unitateak:	sarrea kopurua/1000 biztanle
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GEHITZEA

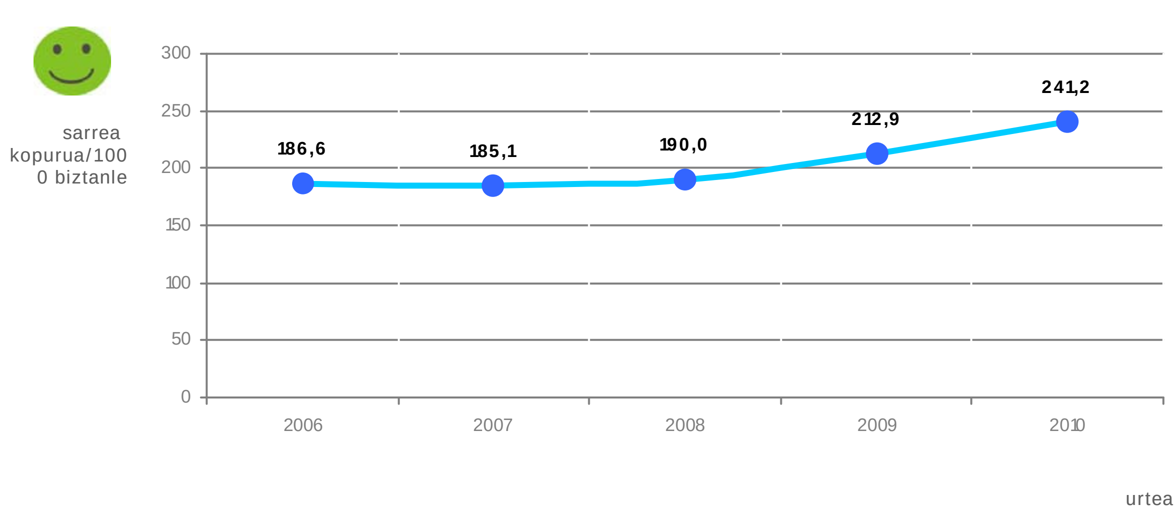

Iruzkinak: Garbigunea gero eta gehiago erabiltzen da.

GAIA: ENERGIA

MOTA: Arrunta

ADIERAZLEA: ENERGIA-KONTSUMOA

06(10)	Energia berriztagarrien ekoizpena
Definizioa:	Energia berriztagarrien ekoizpena, guztira.
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea EEEri (Energiaren Euskal Erakundea)
Unitateak:	tep/biz/urte
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GEHITZEA

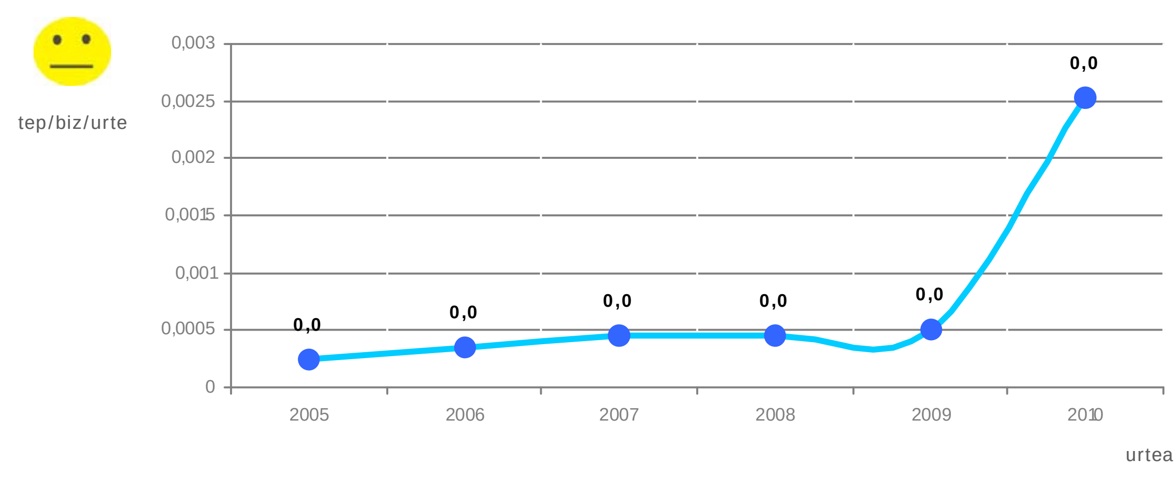

Iruzkinak: Kiroldegian eta Gizarte-zentroan biomasako galdarak jarri dira. Horien eraginez, 2010ean herriko energia berriztagarrien ekoizpenak gora egin du. Dena den oraindik oso gutxi da sistema horien bitartez Legazpin sortzen dugun energia.

GAIA: KLIMA ALDAKETA ETA INPAKTU OROKORRA

MOTA: Arrunta

ADIERAZLEA: BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN EMISIOEN INBENTARIOA

13(01)	Berotegi-efektua eragiten duten gasen emisioak udalerrian
Definizioa:	Berotegi-efektua eragiten duten gasen emisioak udalerrian
Lortzeko metodoa:	Energia kontsumoaren datuak konpainia hornitzaileei eskatu eta ibilgailu kopurua TZOri (Trafiko Zuzendaritza Orokorra). Udalerriko CO2 baliodideen isurien kalkulua egitek, Herraminta informatikoa erabili
Unitateak:	t CO2b
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GUTXITZEA

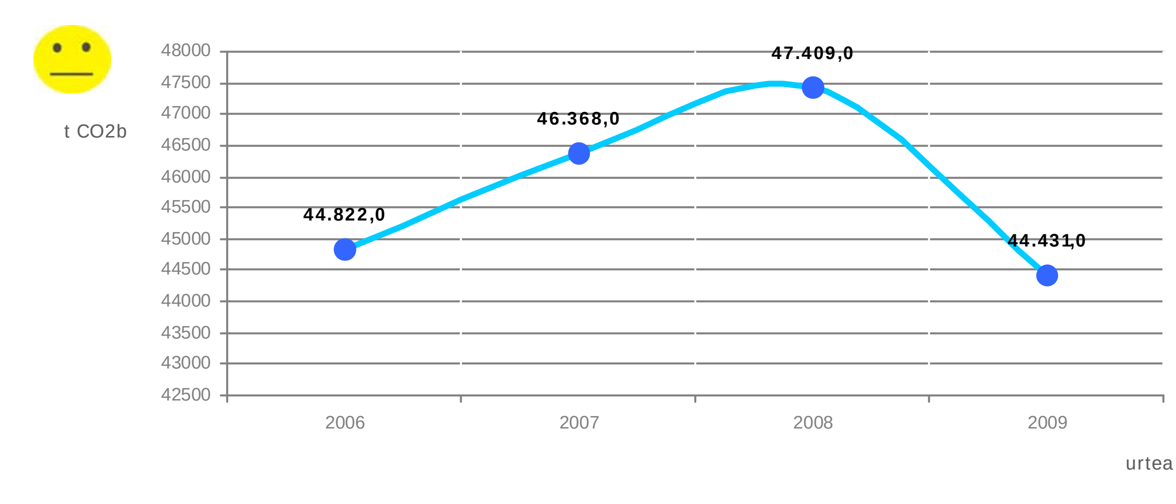

Iruzkinak:

Grafiko honek Legazpiko CO2-ren igorpenak erakusten ditu, industriakoak kontuan hartu gabe. Nahiz eta azkeneko urtean pixka bat jaitsi, 45.000 tona inguruan mantentzen dira

Industria kontuan hartuta, 2009an asko jaitsi zen CO2-ren igorpena Legazpin, batez ere urte horretan Sidenor enpresak bere jarduera asko murriztu zuelako.
2008ko abenduan Sidenor enpresak bertan behera utzi zuen Legazpin burdina urtzeko jarduera; “akabera” saila 2009ko maiatzean itxi zen eta “txaparena” urte bereko ekainean.

13(02)	Berotegi-efektua eragiten duten gasen emisioak Udalean
Definizioa:	Berotegi-efektua eragiten duten gasen emisioak Udalean
Lortzeko metodoa:	Energia kontsumoaren datuak konpainia hornitzaileei eskatu eta ibilgailu kopurua TZOri (Trafiko Zuzendaritza Orokorra). Udalerriko CO2 baliodideen isurien kalkulua egitek, Herraminta informatikoa erabili
Unitateak:	t CO2b
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GUTXITZEA

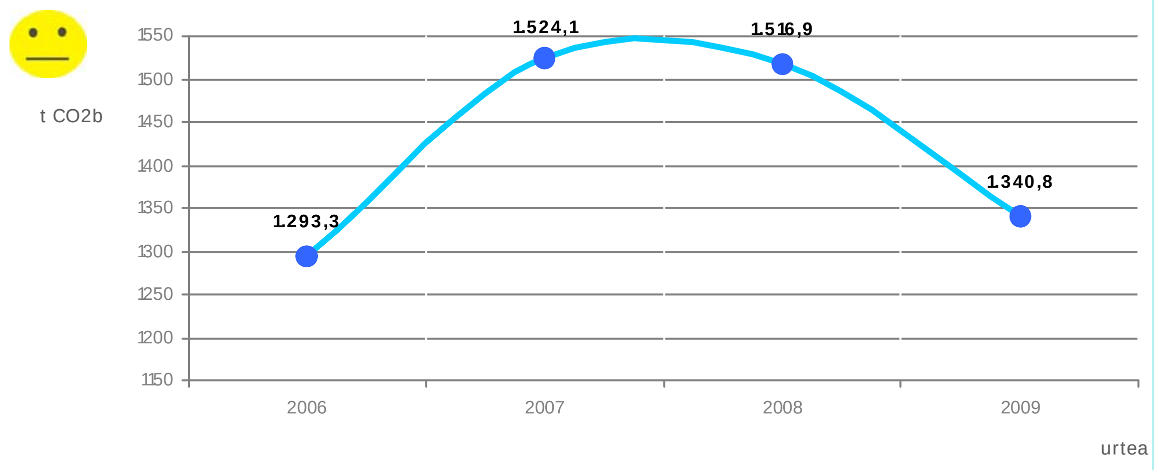

Iruzkinak:	2006 eta 2009 urteak epelagoak izan ziren eta, ondorioz, berogailurako erabili diren erregaien kontsumoari lotutako igorpenak jaitsi egin ziren nabarmen.

GAIA: EKONOMIA-JARDUEREN INGURUMEN KUDEAKETA

MOTA: Arrunta

ADIERAZLEA: INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMAK UDALERRIAN

09(01)	**Ingurumena kudeatzeko sistemen ezartze-maila enpresa handietan eta ETEetan (ISO 14001, EMAS, Ekoscan, Iraunkortasun txostenak)**
Definizioa:	Ingurumena kudeatzeko sistemen ezartze-maila enpresa handietan eta ETEetan (ISO 14001, EMAS, Ekoscan, Iraunkortasun-?txostenak)
Lortzeko metodoa:	Ingurumena kudeatzeko sistemak dituzten enpresa handien eta ETEen datuak eskatu IHOBEri
Unitateak:	Ziurtagiria duten sistema kopurua
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:** EUROPAKO ADIERAZLEA
Nahi den joera:	GEHITZEA

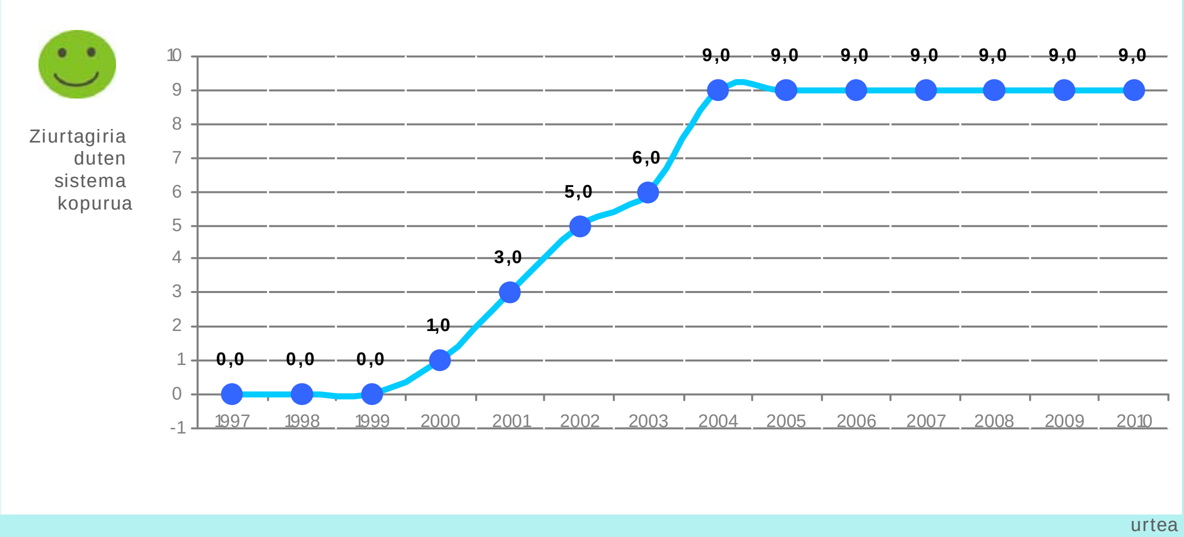

Iruzkinak:

1999 eta 2004 urte bitartean igotzeko joera izan ondoren, Legazpin ingurumena kudeatzeko ziurtagiria duten enpresen kopurua egonkortu egin da. Dena den, Euskadiko Autonomia Erkidegoan Ekoscan ziurtagiriak dituzten 5.000 eta 15.000 arteko biztanle-kopurua duten udalerrien zerrenda osatu da eta Legazpi lehena da zerrenda horretan, berak baitu ziurtagiri-kopuru gehien.

GAIA: UDAL ADMINISTRAZIOAREN INGURUMEN KUDEAKETA

MOTA: Arrunta

ADIERAZLEA: INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMAK UDALERRIAN

09(02)	**Ingurumena kudeatzeko sistemen ezartze-maila erakunde publikoetan (ISO 14001, EMAS, Ekoscan, Iraunkortasun txostenak)**
Definizioa:	Ingurumena kudeatzeko sistemen ezartze-maila erakunde publikoetan (ISO 14001, EMAS, Ekoscan, Iraunkortasun-?txostenak)
Lortzeko metodoa:	Ingurumena kudeatzeko sistemak dituzten erakunde publikoen datuak eskatu IHOBEri
Unitateak:	Ziurtagiria duten sistema kopurua
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:** EUROPAKO ADIERAZLEA
Nahi den joera:	GEHITZEA

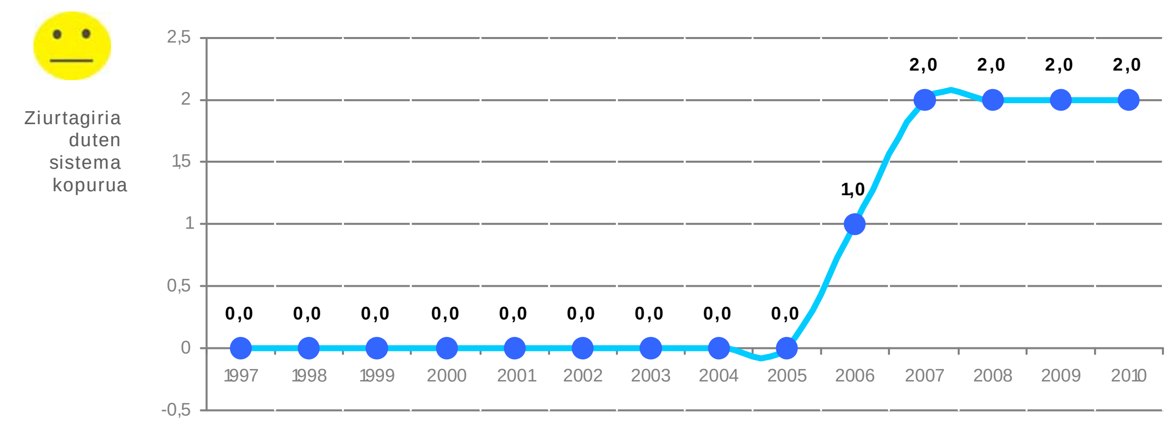

urtea

Iruzkinak: Bi Ekoscan agiri horiek Legazpiko Udalarenak dira: bulegoak eta obra-lantaldearena.

GAIA: SENTSIBILIZAZIOA ETA KONTSUMO IRAUNKORRA

MOTA: Espezifikoa

ADIERAZLEA: HERRITARREN SENTSIBILIZAZIOA ETA PARTE-HARTZEA

16(01)	Ingurumen-hezkuntzako jarduera-kopurua
Definizioa:	Udalerrian ingurumen-hezkuntzari buruz egindako jarduera-kopurua.
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea Ingurumen-zinegotziei
Unitateak:	Jarduera-kopurua
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GEHITZEA

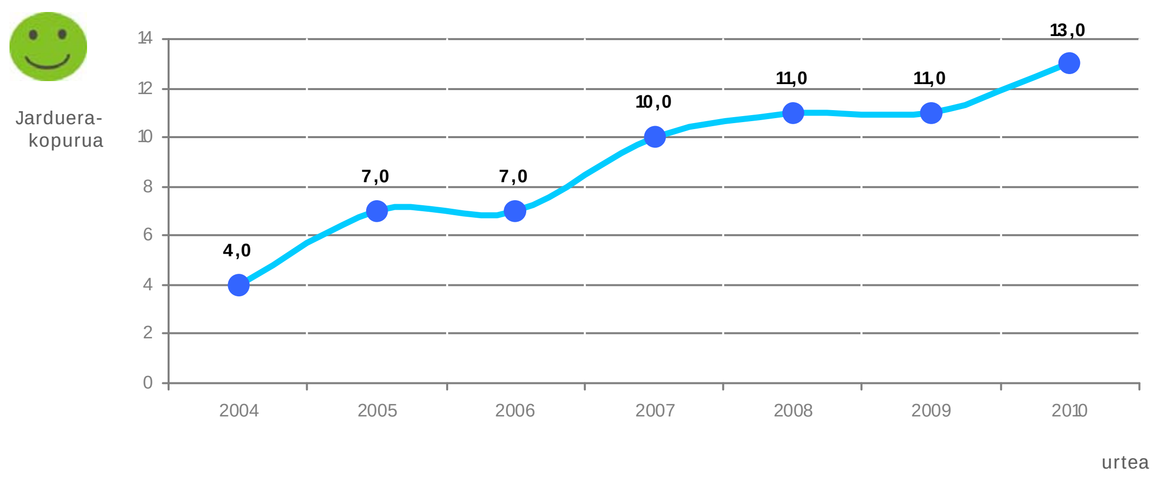

Iruzkinak: Ingurumen-hezkuntzaren jarduerak antolatzeari dagokionez, Udalsarea 21 udal-elkartean 5,8an dago bataz bestekoa eta Legazpin ia bikoiztu egiten dugu datu hori.

GAIA: KOMUNIKAZIOA ETA HERRITARREN PARTE-HARTZEA

MOTA: Espezifikoa

ADIERAZLEA: HERRITARREN SENTSIBILIZAZIOA ETA PARTE-HARTZEA

16(04)	Herritarren parte-hartze bilerak	
Definizioa:	Udal-organo iraunkorrek herritarrek parte hartzeko helburuarekin egindako bilera-kopurua.	
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea Udalari	
Unitateak:	Bilera-kopurua	
Erreferentzia-balioa:		**Iturri:**
Nahi den joera:	GEHITZEA	

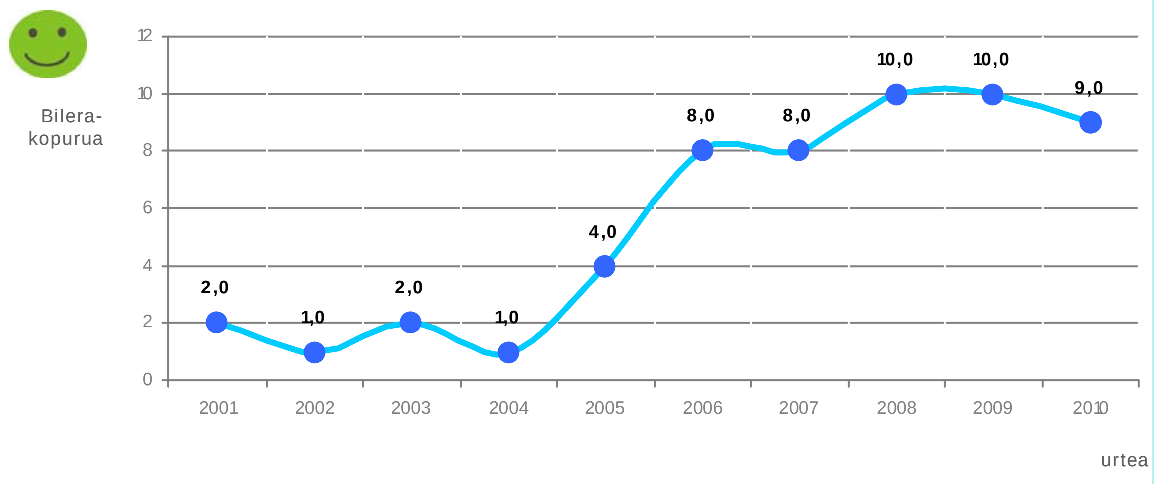

Iruzkinak: Udalsarea 21 udal-elkarteko antzeko herrien bilera kopurua (4,3) bikoiztu egiten du Legazpik

GAIA: LAN MERKATUA

MOTA: Arrunta

ADIERAZLEA: LANGABEZIA-TASA

11(01)	Langabezia-tasa
Definizioa:	Langabezian dauden biztanle aktiboen ehunekoa
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea EGAILANi, LANBIDE-ri edo EUSTATi
Unitateak:	%
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GUTXITZEA

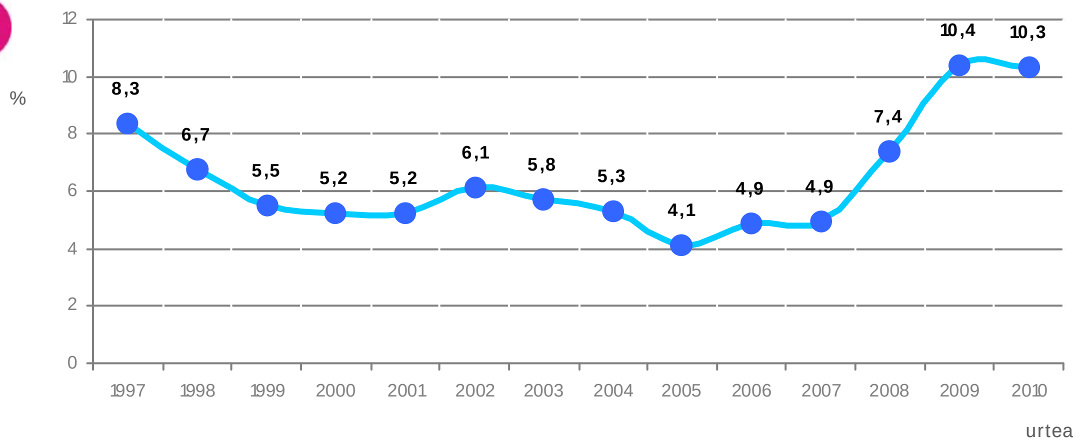

Iruzkinak: Langabezia-tasak hiru puntu gora egin du 2008tik hona, azkeneko hamarkadan jaso ziren kopuruak nabarmen gaindituz.

11(02)	Emakumezkoen langabezia-tasa
Definizioa:	16-64 urte bitarteko emakume kopuru totalarekiko,INEM-en izena eman duten emakume langabetuen kopurua
Lortzeko metodoa:	Datuak EGAILAN; LANBIDE edo EUSTAT-i eskatu
Unitateak:	%
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GUTXITZEA

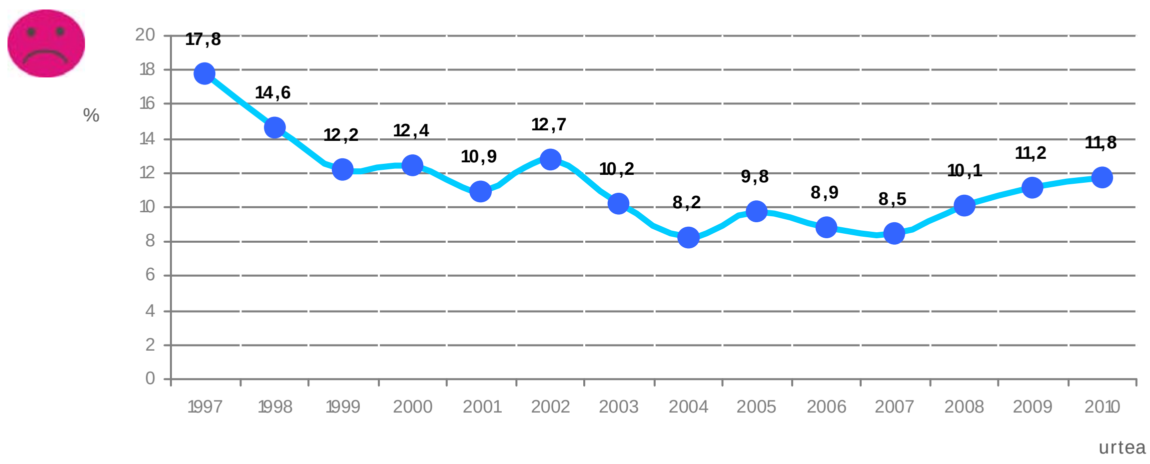

Iruzkinak: Emakumezkoen langabezi-tasa gutxiago igo da. Berez abiapuntua gizonezkoen tasa baino altuagoa zen.

GAIA: ONGIZATEA ETA GIZARTERATZEA

MOTA: Arrunta

ADIERAZLEA: POBREZIA ETA BAZTERTZE SOZIALA

10(01)	**Pobrezia eta baztertze soziala**
Definizioa:	Oinarrizko Errenta prestazioa jasotzen duten udalerriko familien ehunekoa
Lortzeko metodoa:	Oinarrizko Errenta prestazioa jasotzen duten familien datuak eskatzea Udaleko Gizarte Zerbitzuen Sailari, eta familia-unitatearen datuak eskatzea Udalari edo EUSTATi
Unitateak:	%
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GUTXITZEA

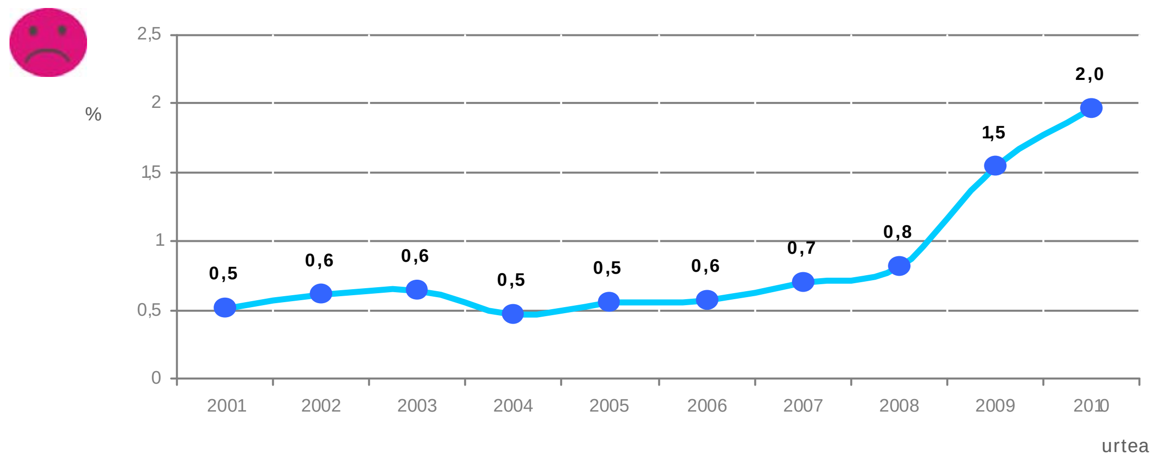

Iruzkinak: Krisialdiaren ondorioz, azkeneko bi urteotan gora egin du. Gero eta gertuago dago Udalsarea 21 udal-elkartearen bataz bestekotik (2,1).

10(02) — **Pobrezia maila. Gizarte-Larrialdietarako Laguntzak jasotzen dituztenak**

Definizioa: Gizarte-Larrialdietarako Laguntzak jasotzen duten udalerriko familien ehunekoa

Lortzeko metodoa: Gizarte Zerbitzuei familia jasotzaileen kopurua eskatu eta EUSTAT-i familia unitate kopurua eskatu

Unitateak: %

Erreferentzia-balioa: **Iturri:**

Nahi den joera:

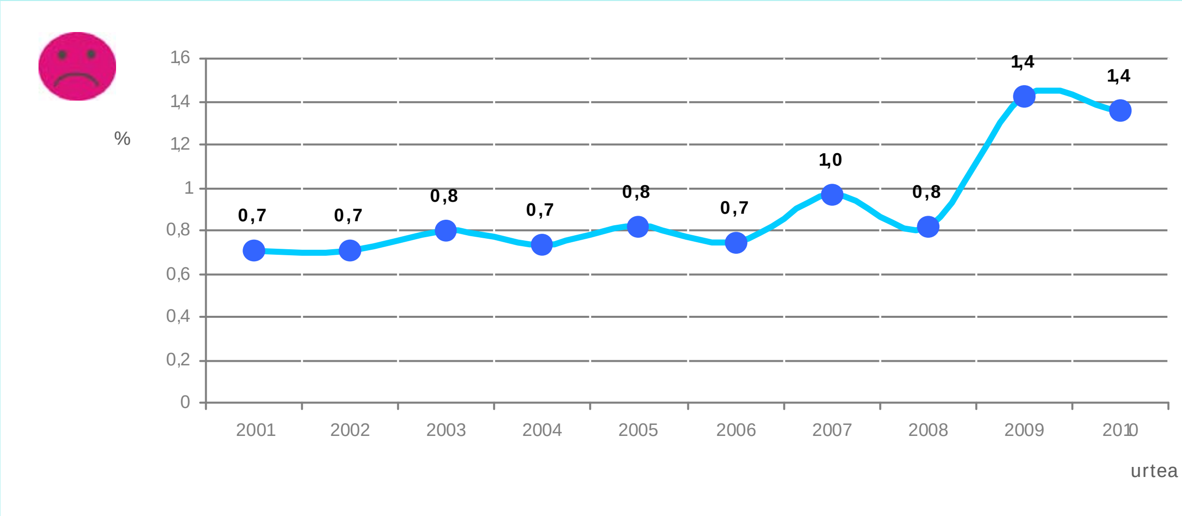

Iruzkinak: 2009tik aurrera kopuru horiek gora egin dute eta horiek krisialdiaren erakusle nabarmenak dira. 2010ean ez dira eskari gutxiago jaso eta ez da laguntza behar gutxiago egon baina legeak aldatu egin dira eta lehen laguntza-mota hau jasotzen zutenek bestelako laguntzak jasotzera pasatu dira (adibidez: etxebizitza-osagarriak).

GAIA: DEMOGRAFIA

MOTA: Espezifikoa

ADIERAZLEA: DEMOGRAFIA

15(02)	**Biztanleen zahartze-tasa**
Definizioa:	65 urte edo gehiago dituzten biztanleen ehunekoa
Lortzeko metodoa:	Datuak eskatzea Udal Erroldari
Unitateak:	%
Erreferentzia-balioa:	**Iturri:**
Nahi den joera:	GUTXITZEA

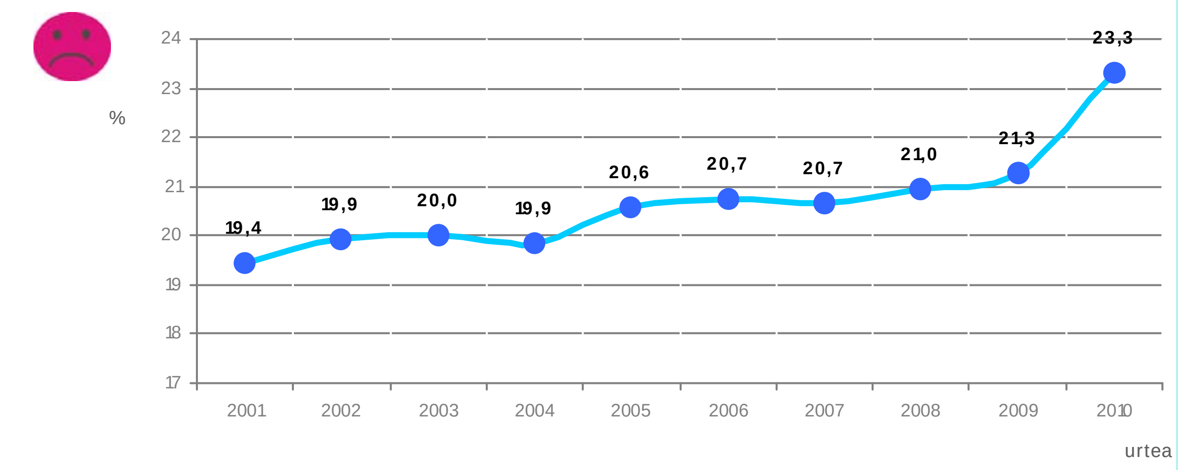

Iruzkinak: Adierazle honek 65 urte edo gehiago dituzten biztanleen ehunekoa neurtzen du. Goraka jarraitzen du, batazbestekoaren gainetik. 2007 urtean Udalsarea 21 udal-elkarteko antzeko herrietako batazbestekoa %17,7koa zen. Legazpin berriz %20,65 zen. Gaur egun %23,28 daukagu.